

11. עמ' 8-276 (מ"המדע החלניסטי ... עד ... את המאמינים"). דנים בהשיגי כוחות הייצור בתקופה החלניסטית וזיקתם לאינטרסים מעמדיים.
12. עמ' 9-278 (מ"היעדר ניצול רודוקציבי... עד ... כבתי החרושת ובמכרות"). החשפעה הכולמת של יחסי הייצור העבדתיים על כוחות הייצור.
13. עמ' 5-284 (מ"אבל אף שיכלו... עד... לגדל משפחות גדולות"). כנ"ל.
14. עמ' 297 - 300 (מ"התרחבותן וקשוחן של הערים... עד... למן שנת 450 לפנה"ס) ארגון הייצור באימפריה הרומית - לא חרג מהכנה העבדתי. התרבות הנכסמים בראשית הקיסרות - תולדות התרחבות שטח הציביליזציה והפסקת המלחמות.
15. עמ' 3-301 (מ"תחת החוזה הקפיטליסטית... עד... מתקופת החרור באירופה") המעבר לשיטת - הקולונט ותאור פשיטת הרגל של המשק הרומי.

המשך פעולה מס' 5

מקורות:

- א. מאטורין - חברת בראשית:-
 - (1) התפתחות הייצור בחברה המשפחתית, קריצבסקי עמ' 167.
 - (2) בית-אם ובית-אב, התהוות המשפחה ותנאי התפתחותם ברנשטאם - עמוד 216.
- ב. אנגלס - המשפחה והמדינה (הפרקים: הגנס היווני; הגנס והמדינה ברומא; הגנס אצל הקלטים הגרמניים; ברבריות וציביליזציה).
3. שיחה - הסבות לכליון הקומוניזם הקמאי?
הסתירה בין כוחות הייצור ויחסי הייצור. אינדיבידואליזציה של הייצור - בטול הקניין המשותף - בטול הנכס המשותף.

מקורות:

מטורין - חברת בראשית - כנ"ל.

4. טבע-האדם - הגורם המניע את ההסטוריה?
להביא השקפות בורגניות המוכיחות שהאדם יצור איגואיסטי ושואף התחרות מטבעו, ולהציגן כמשימת ברור עיונית לחוג.

מקורות:

- א. קאוטסקי - טבע האדם.
במיוחד ראה - עמ' 68/9; 74 וכן הנספת ב' בסוף הספר.
- ב. פלכנוב - מכתבים ללא כתובת - מכתב ב'.
- ג. גיצ'יילד - מה נתרש בהסטוריה. ראה הערות בכליוגרפיות עמ' 5.

פעולה מס' 6 - העבדות כמשטר חברתי ומקדם

מטרות:

1. להוכיח שהפצול המעמדי בכלל והנצול העבדתי בפרט היוו תוצאת חברתית של רמת כוחות הייצור וצרכי חלוקת העבודה החברתית, משמע; הם נבעו כגורמים אוביקטיביים ולא גזירת הרצון האנדמי.
2. למוכיח שהעבדות היתה משטר מקדם, מנקודת המבט של כוחות הייצור (כלומר: מבחינת השלטון האדם כטבע).
3. להדגיש, על יסוד לקח העבדות את תפקידם הפעיל של יחסי הייצור ואת אי-היותם גורם פסיבי גרידא. להעמיק ע"י כך את זיקת הגומלין בין מרכיבי אופן הייצור ברוב הדברים הנכאים:
- "יחסי הייצור; המתפתחים מתוך תלול בהתפתחותם של כוחות הייצור - הם מצידם, פועלים פעולה הוזרת על התפתחות כוחות הייצור; מחישים או מאישים את התפתחותם". (סטאלין; כתבים עיוניים עמ' 8-97).
- "יחסי הייצור החדשים הם הכח העקרי והמכריע. אשר הוא המתנה, בעצם התפתחות נוספת ואף אדירה, של כוחות הייצור; ואשר בלעדיהם נדונו כוחות הייצור לקיום עלוב... (שם עמ' 4-293).

חשיטה:

1. התפתחות אופן הייצור של הקהילות הכפריות בעמקי הנהרות הגדולים. עם קלאאות ההשקאה - החשיבות בעמקי הנהרות; עדפי קבע; בקוש לאכנים; מסחה עם הרמות; המצאת עבוד המתכת - נקווה המפכה; יחרונות המתכת על האבן, בקוש למתכת; ה"ע חברתית - פרישץ האופנים מייצור המזון, מסחר - פרישת מחרים מהייצור ככלל; ייצור הסחורות; הסכות והתוצאות של המצאת קרון - האופן וסירת המפרש.

מקורות: ג. צ' יולד - מה נרחש בהסטוריה - ראה בערות כיבליוגרפיות לג. צ' יולד.

2. הגדרת המושג "מעמדות חברתיים" - עפ"י המלון הפילוסופי קתר-אווטו ערך).

3. התהוות המעמדות והמפכה העירונית בארצות הנהר. הפרדות העבודה המסדירה מהיצרנית (רוחנית מגופנית) בארצות הנהר עקב צרכי הייצור. מנגנוני קבע של מתכנים ועובדי עבודות צבוריות. סדרי ההשקאה ספקו גורמי כפייה בידי השכבה המנהלת. הפזול המעמדי - מחלוקת העבודה החברתית והשלתטות המפקחים על ההשקאה. הנגוד המעמדי לבש את צורת הנגוד בין כהונה ואכרות. ההיכלות - בעלי הקרקעות והמכצלים העקריים. חדירת המתכות הכדירות היוזקה את האינטרס של הכהונה בשעבוד האכרות.

הנשך והרביית - נשך למגור והכנעת האכרות העצמאית. ההיכלות מרכזי אמנות; מדע ומסחר; מרכזי הערים. מקורות: כנ"ל - ראה הערות כיבליוגרפיות לג. צ' יולד.

4. העבודות כמתקדמת. - ראה העבודות אנגלס - אנשי דיחירינג עם '20-216.

5. התפתחות כוחות הייצור במדינות הנהר. מוכחה להשפעה המקדמת של יחסי הייצור העבודתיים שהביאו לרכוז העושר. מוסכמות חתב, תקני המידות, מתמטיקה; האסטרונומיה; יסודות של החימיה ומכניקה-מתוך צרכי המעמדות השולטים, מקפי המשקים הגדולים. מקורות: כנ"ל. - ראה הערות כיבליוגרפיות לג. צ' יולד.

פעולתו מס' 7 - פסגתה ושקיעתה של העבדות

מטרה:

1. להוכיח על יסוד לקח העבדות כי יחסי הייצור מגיעים משלב של החאמה להיות לכלים לכוחות הייצור.

2. להוכיח על יסוד לקח העבדות והתהוותה הקולונט כי תצורת החברה אינה שוקעת עד שנוצרים התנאים לתצורת החדשה.

חשיטה:

א. העבדות הקלסית.

ב. כוחות הייצור בעבדות הקלסית.

מקורות: כנ"ל. - ראה הערות כיבליוגרפיות לג. צ' יולד.

3. העבדות כמסחר שמרני מגוון.

דוגמאות הרפתמה; המחרשה והגה הפינה, העבדים נעדרו היזמה, השכלה ופנאי לקדום כוחות הייצור. יחס הבוז לעמל כפיים. נתוק המדע מהמעשה. העדר פתוח של כוחות הייצור. הסתמכות על עבדים. מלחמתה לאספקת עבדים.

4. הקולונט. שחרור העבדים ויישובם עם זכויות וקנין עקיר כדי לעורר את יזמה עובדי המסחר הבא. רקבון האימפריה הרומית ונפילתה. מקורות: כנ"ל. - ראה הערות כיבליוגרפיות לג. צ' יולד.

חצי יום עיון

1. על המדינה - שיחה על תפקיד המדינה.

מקורות למדריך: לבין כתבים נבחרים ב' (הקב"מ) מאמר: "על המדינה".

"המדינה והמפכה" הפרק הראשון.

הנגלס. המשפחה והמדינה - הפרק האחרון. ברבריון וציוויליזציה.

2. קרואה - אנגלס. המשפחה והמדינה - התהוות המדינה כאחונת.

3. הרצאה (מבחוץ) על הדת הקמאית עד ממונותאיזם.